

Divi Thomae Aquinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impressionis restituta

Secunda secundae Summa Theologiae

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

4 Vtrum spes in viatoribus habeat certitudinem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72772](#)

QVAEST. XIX.

tur de ipso diabolo, potest referri ad spē, qua sperat fe de sanctis uictoriam obtinere, secundum illud qđ supra præmisiter. Hēt fidutiam, qđ lordanis influat in os eius. Hēc autem non est spes, de qua loquimur.

Enchiridit. **A**D SECUNDUM dicendum, qđ sicut Aug. * dicit in Enchiridiō, Fides est & malorum rerum, & bonarum & præteritū, & præsentū, & futurū, & suarū, & alienarū. Sed spes nō est nisi rerum bonarū futurarum ad se pertinentiū: & id magis potest esse fiducia informis in damnatis, quam spes, quia dona diuina non sunt eis futura possibilia, sed sunt eis absentia.

AD TERTIUM dicendum, quod defectus speci in damnatis nō uariat demeritum, sicut nec euacatio speci in beatis auger meritan: sed utrumq; cōtinuit propter mutationem status,

ARTICVLVS IIII.

Vtrum spes uiatorum habeat certitudinem.

Veri. q.4. art. 2. ad 4.

AD QUARTVM sic pcedi. Vñ qđ spes uiatorū nō habet certitudinē. Spes n. est in uoluntate sicut in subiecto: sed certitudo nō pertinet ad uoluntatē, sed ad intellectū. ergo spes non habet certitudinem. ¶ 2 Pr̄. Spes ex gratia & meritis prouenit, ut supra* dēlūm est: sed in hac uita scire per certitudinē non possumus, quod gratiam habeamus, ut supra dīctū t̄ est. ergo spes uiatorum non habet certitudinem.

¶ 3 Pr̄. Certitudo cē nō p̄t de eo, qđ p̄t deficere: H̄ sed multi uiatores habētes sp̄s, deficiūta cōsecutiō beatitudinis. ergo spes uiatorū non hēt certitudinē.

SED CONTRA est, quod spes est certa expectatio future beatitudinis, sicut Magister dicit 26. dis. 3. sententiārum, quod potest accipi ex hoc quod dicitur 2. ad Timo. I. Scio cui credidi, & certus sum, quia potens est depositum meum seruare.

RESPON. Dicendum, quod certitudo inuenitur in aliquo duplicitate, lessentialiter, & participatiue. Essentialiter quidem inuenitur in ui cognoscituia: participatiue aut̄ i oī eo, qđ a ui cognoscituia mouetur in fallibiliter ad finē suū, secundū quē modū dī, qđ natura certitudinaliter operatur tanquā mota ab intellectu diuino certitudinaliter mouente unum- quodque ad suū finē. Et per hunc ēt modum uirtutes morales certius arte dñr operari, inquantuī per modū naturae mouētur a rōne ad suos actus. Et sic ēt spes certitudinaliter tendit in suum finem, quasi particeps certitudinem a fide, quē est in ui cognoscituia. Vnde pater responso o ad Primum.

AD 11. dicendū, qđ spes nō innititur principaliter gratia iam habitā, sed diuinā omnipotētia & misericordia, & per quam etiam qui gratiam non hēt, eam consequi potest, ut si ad uitam aternam perueniat. De omnipotētia autem Dei & misericordia eius certus est quicunque fidem habet.

AD 111. dicendū, qđ hoc, quod aliqui habentes sp̄s, deficiant a consecutione beatitudinis, contingit ex defectu liberi arbitrii ponentis obfuscaculum peccati, n̄ aut ex defectu diuinæ potētiae, uel misericordia cui spes inuiti. Vñ hoc nō p̄iudicat certitudini sp̄s.

Super quest. decima-
nona articulum pri-
mum.

QVAESTIO XIX.

De dono timoris, in duodecim articulos diuina.

In ar. 1. q. 19. aduer-
te, qđ ut in prime
partis commentariis
dictum est, malū cul-
pe instantium dicit a

EINDE considerandū
est de dono timoris.

Et circa hoc queruntur duodecim.

¶ Primō, Vtrū De debet timeri.

¶ Secundō, De diuisione timoris in timorem filiale, intiale, seruiile, & mundanum.

¶ Tertiō, Vtrum timor mundanus semper sit malus.

¶ Quartō, Vtrum timor seruili sit bonus.

¶ Quintō, Vtrum sitidē in substanciali cum filiali.

¶ Sextō, Vtrum adueniente charitate excludatur timor seruili.

¶ Septimō, Vtrum timor sit in substantia sapientiae.

¶ Octauō, Vtrum timor initialis sit idem in substanciali cum timore filiali.

¶ Nonō, Vtrum timor sit donū spiritus sancti.

¶ Decimō, Vtrum crescat crescat in charitate.

¶ Undecimō, Vtrum maneat in patria.

¶ Duodecimō, Quid respondeat ei in bus & fructibus.

ARTICVLVS PRIMUS

Vtrum Deus timeri.

AD PRIMUM sic procedatur. Videamus Deus timeri non possit. Obiectum est malum futurum, ut supra⁹ habitat. sed exp̄s omnia mali, cum sit ipsa bona. Deus timeri non potest.

¶ 2 Pr̄. Timor sp̄i opponitur: sed sicut deo. ergo non possimus & simul eum.

¶ 3 Pr̄. Sicut Philo dicit in 2. Reth. de quib; nobis mala plenior: sed mala in nobis a Deo, sed ex nobis p̄is, secundum 13. Perditio tua ex Israhel, ex me auxilium. Deus timeri non debet.

SED CONTRA est, qđ dicit Ier. 10. timebit te o rex gentium? Et Malachi. 1. nūs, ubi timor meus?

RESPON. Dicendum, qđ sicut sp̄s habet biectū, quorū una est ipsum bonū futurū adēptionē quis expectat: aliud aut̄ est similitudinē, per quem expectat se ad ipsiū quod sicut timor duplex obiectū habere potest, unus est ipsum malum, quod homo refugit, aliud est illud, a quo malum prouenire potest. Nam Deus, qui est ipsa bonitas, oīcumus, se non potest, sed secundo modo potest, qđ timor, inquantuī s. ab ipso, uel per comparisonē ad ipsum nobis p̄t aliquid malum immittit, ipso quidem potest nobis imminere. Malum nō est simpliciter malum, sed secundum genitū aut̄ simpliciter. Cūm n. bonū dicatur in memoriā, malū aut̄ importat huius ordinis malum, aliud est malum simpliciter, quod excludit finē ultimi, quod est malum culpe. Malum nō est quidē malū, inquantuī p̄tātū, qđ culare bonum: est tū bonū simpliciter, qđ pendet ab ordine finis ultimi. Per cōjunctiū ad Deū p̄t nobis malū penē p̄uenire. Et hunc modum D̄s p̄t, & dicitur. Er per hunc modum D̄s p̄t, & dicitur.

AD PRIMUM ergo dicendū, qđ rō illud.

¶ malum quod homo refugit, ē timor.

AD 11. dicendum, qđ in Deo cōfide-